

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра права Європейського Союзу

С И Л А Б У С
навчальної дисципліни
«Міграційне право ЄС»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2022

Силабус навчальної дисципліни «Міграційне право ЄС» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 23 с.

Розробник:
Анакіна Тетяна Миколаївна,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри права Європейського Союзу

(протокол № 1 від 1 вересня 2022 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні кафедри права Європейського Союзу (протокол №12 від 22 червня 2023 року)

Завідувач кафедри – Яковюк Іван Васильович, доктор юридичних наук, професор, професор

Завідувач кафедри - Комарова Тетяна В'ячеславівна, доктор юридичних наук, професор, професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Міграційне право ЄС
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Анакіна Тетяна Миколаївна, доцент кафедри права Європейського Союзу, к.ю.н., доцент
Контактний телефон	0955088042
E-mail	t.m.anakina@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	https://us06web.zoom.us/j/2260100873?pwd=WnJ6bFhJUW52SzlQZUxKTHZ4QXdOZz09

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається сутність міграційного права ЄС як комплексної галузі права Європейського Союзу, призначення якої полягає в правовому регулюванні процесів перетину кордонів держав-членів ЄС, правовому регулюванні умов законного перебування на території держав-членів, надання міжнародного і тимчасового захисту, заходів протидії та боротьби з незаконною міграцією у рамках ЄС, а також співробітництва з третіми країнами. Розглядаються базові категорії галузі. Розкриваються особливості правового регулювання міграційних процесів у рамках Шенгенського міграційного простору. Розглядаються правові засади Спільної візової політики ЄС, Спільної політики ЄС у сфері притулку, а також надання тимчасового заходу. Окрема увага присвячена етапам становлення та сучасній правовій регламентації співробітництва України і ЄС у сфері міграції, а також наближенню законодавства України до *acquis* ЄС в контексті набуття членства в Європейському Союзі.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни - формування системи наукових знань у сфері правового регулювання міграційних відносин у праві Європейського

Союзу, вироблення основних умінь і навичок щодо тлумачення норм міграційного права ЄС, активізація аналітичної діяльності здобувачів вищої освіти, проведення науково-дослідницької роботи у сфері правового регулювання міграційних відносин у Європейському Союзі.

Завдання:

- опанування студентами вироблених наукою права ЄС теоретичних знань у сфері міграційного права Європейського Союзу;
- освоєння нормативного матеріалу, що є результатом співробітництва держав-членів ЄС, а також третіх країн, що співпрацюють з Європейським Союзом;
- визначення актуальних проблем розвитку правового регулювання міграційних відносин та напрямів сучасних наукових досліджень у цій сфері;
- ознайомлення з правовими позиціями Суду правосуддя ЄС та рішеннями Загального суду ЄС у сфері міграційного права ЄС;
- розвиток навичок і умінь тлумачення та застосування норм права ЄС у практичній діяльності з урахуванням проблематики розвитку інтеграційних процесів у рамках ЄС та набуття Україною членства в Європейському Союзі.

***Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.
Міждисциплінарні зв'язки***

Пререквізити: Право Європейського Союзу та його система, правове регулювання внутрішнього ринку ЄС, міжнародне публічне право і міжнародний захист прав людини.

Кореквізити: Судовий захист у Європейському Союзі, захист прав у Європейському суді з прав людини.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН 1. Демонструвати знання ключових понять, принципів, теорій та доктрин міграційного права ЄС, визначати місце міграційного права ЄС як комплексної галузі в системі права Європейського Союзу.

РН 2. Виявляти знання основних етапів еволюції міграційного права ЄС, його основних інститутів, характеризувати сучасний стан та напрями подальшого розвитку співробітництва держав-членів ЄС в контексті поглиблення європейської інтеграції.

РН 3. Демонструвати знання специфіки предмету, спеціальних принципів, джерел міграційного права ЄС, його системно-структурної будови.

РН 4. Здійснювати критичний аналіз практики судів ЄС у справах, які стосуються міграційно-правової проблематики стосовно тлумачення та застосування норм права ЄС у рамках Простору свободи, безпеки і справедливості ЄС.

РН 5. Визначати межі повноважень ЄС і держав-членів у сфері міграційних правовідносин, зокрема тих, що є учасницями «Шенгенської зони».

РН 6. Виявляти проблеми правового регулювання в межах окремих інститутів міграційного права ЄС, пропонувати способи їхнього подолання відповідно до принципів міграційного права ЄС, основоположних принципів міжнародного права, загальних принципів права, практики міжнародних організацій та сучасного доктринального доробку з відповідної проблематики.

РН 7. Розкривати особливості правової регламентації Спільної візової політики ЄС, Спільної політики притулку ЄС та механізму тимчасового захисту ЄС.

РН 8. Характеризувати специфіку організаційно-правового механізму ЄС у сфері міграції.

РН 9. Розкривати особливості правового регулювання перетину зовнішнього кордону Шенгенської зони, правового режиму внутрішніх кордонів держав-членів ЄС, а також перебування на території держав-членів

РН 10. Надавати на професійному рівні консультації щодо сутності й

способів правового захисту прав та інтересів фізичних осіб з проблематики, яка охоплюється міграційним правом ЄС.

РН 11. Визначати особливості правового регулювання сучасної політики ЄС у сфері протидії та боротьби з нелегальною міграцією і співпраці з третіми країнами.

РН 12. Здійснювати аналіз законодавства України на відповідність нормам міграційного права ЄС, формулювати пропозиції стосовно наближення національно-правових актів до відповідного правового доробку.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Історико-правові засади становлення та розвитку міграційного права ЄС.	Історико-правові засади становлення та розвитку міграційного права ЄС.	10
2	Поняття та джерела міграційного права ЄС.	Поняття та джерела міграційного права ЄС.	10
3	Інституційно-правовий механізм міграційного права ЄС.	Інституційно-правовий механізм міграційного права ЄС.	10
4	Міграційні права громадян ЄС та членів їхніх сімей.	Міграційні права громадян ЄС та членів їхніх сімей.	7
5	Правове регулювання перетину кордонів у праві ЄС.	Правове регулювання перетину кордонів у праві ЄС.	7
6	Спільна візова політика ЄС.	Спільна візова політика ЄС.	7
7	Спільна політика притулку ЄС.	Спільна політика притулку ЄС.	7
8	Тимчасовий захист у праві ЄС.	Тимчасовий захист у праві ЄС.	7
9	Протидія та боротьба з нелегальною міграцією у праві ЄС.	Протидія та боротьба з нелегальною міграцією у праві ЄС.	7
10	Співробітництво України та ЄС у міграційній сфері.	Співробітництво України та ЄС у міграційній сфері.	10

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Історико-правові засади становлення та розвитку міграційного права ЄС.	Інституційно-правовий механізм міграційного права ЄС.	110
2	Тимчасовий захист у праві ЄС.	Правове регулювання перетину кордонів у праві ЄС.	
3	Співробітництво України та ЄС у міграційній сфері.	-	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- письмове виконання домашніх завдань;
- засвоєння теоретичного матеріалу за темами практичних занять;
- доопрацювання матеріалів лекцій;
- робота в інформаційних мережах;
- опрацювання додаткової літератури;
- розробка кейсів;
- есе за вузькоспеціальною проблематикою;
- створення портфоліо навчального курсу та його презентація;
- написання рефератів, доповідей та їх презентація;
- підготовка та опублікування наукових статей, тез наукових доповідей;
- участь у студентських науково-практичних конференціях;
- складання бібліографії за відповідною темою;
- узагальнення судової практики;
- коментування джерел міжнародного права, а також національного права України та зарубіжних країн;
- інші форми роботи.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Міграційне право ЄС» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти та міжнародні договори

Амстердамський договір від 02.10.1997. URL: https://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/docs/body/treaty_of_amsterdam_en.pdf.

Директива 2001/55/ЄС про мінімальні стандарти надання тимчасового захисту у разі масового напливу переміщених осіб та заходи, що забезпечують баланс зусиль держав-членів в утриманні таких осіб з урахуванням відповідних наслідків, від 20.07.2001. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32001L0055>

Директива 2003/109/ЄС про статус громадян третіх країн, що проживають на постійній основі в ЄС від 25.11.2003. *Офіційний вісник*. L 16, 23.1.2004. С. 44–53.

Директива 2004/38/ЄС про право громадян Союзу і членів їхніх родин вільно пересуватися та проживати в межах територій держав-членів від 29.04.2004. *Офіційний вісник*. L 158, 30.4.2004, р. 77–123.

Директива 2008/115/ЄС про спільні стандарти та процедури у державах-членах щодо повернення громадян третіх країн, що перебувають на незаконних підставах, від 16.12.2008. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32008L0115>

Директива 2009/52/ЄС, що запроваджує мінімальні стандарти щодо санкцій та заходів проти працедавців громадян третіх країн, що незаконно

перебувають, від 18.06.2009. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32009L0052>

Директива 2011/36 про попередження та боротьбу з торгівлею людьми та захист її жертв від 05.04.2011. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32011L0036>

Директива 2011/95/EU про стандарти для кваліфікації громадян третіх країн або осіб без громадянства як осіб, які потребують міжнародного захисту, уніфікованого статусу біженців та осіб, що потребують додаткового захисту та про зміст наданого захисту від 13.12.2011. *Офіційний вісник*. L 337, 20.12.2011. С. 9–26.

Директива 2011/98 про єдину процедуру звернення за єдиним дозволом для громадян третіх країн на проживання та роботу на території держав-членів і про єдиний перелік прав працівників третіх держав, що проживають в державах-членах на законних підставах від 13.12.2011. *Офіційний вісник*. L 343, 23.12.2011. С. 1–9.

Директива 2012/29/EU, що запроваджує мінімальні стандарти прав, підтримку та захист жертв злочинів від 25.10.2012. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32012L0029>

Директива 2013/32/EU про загальні процедури надання та позбавлення міжнародного захисту від 26.06.2013. *Офіційний вісник*. L 180, 29.6.2013. С. 60–95.

Директива 2013/33/EU про стандарти прийому шукачів міжнародного захисту від 26.06.2013. *Офіційний вісник*. L 180, 29.6.2013. С. 96–116.

Договір про Європейське економічне співтовариство від 25.03.1957. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:11957E>.

Договір про Європейське співтовариство з атомної енергії від 25.03.1957. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:C:2016:203:TOC>.

Договір про Європейський Союз від 07.02.1992. URL: https://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/docs/body/treaty_on_european_union_en.pdf.

Договір про запровадження Конституції для Європи від 29.10.2004. URL: https://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/docs/body/treaty_establishing_a_constitution_for_europe_en.pdf.

Договір про заснування Європейського співтовариства вугілля і сталі від 18.04.1951. URL: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:11951K:EN:PDF>.

Договір про злиття від 08.04.1965. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:11965F/TXT>.

Договір про функціонування ЄС від 25.03.1957. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12016E/TXT>.

Єдиний європейський акт від 17.02.1986. URL: https://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/docs/body/treaties_establishing_the_european_communities_single_european_act_en.pdf.

Конвенція, що імплементує Шенгенську угоду між урядами країн Союзу Бенілюкс, ФРН та Французької Республіки про поступове скасування перевірок на спільних кордонах від 19.06.1990. *Офіційний вісник*. 2000. L. 239. С. 19-62.

Лісабонський договір від 13.12.2007. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:C:2007:306:TOC>.

Ніццький договір від 26.02.2001. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12001C/TXT>.

План дій з лібералізації візового режиму для України від 22.11.2010 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_001

План заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та ЄС, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з другої сторони, затверджений Постановою Кабінету

Міністрів України від 25.10.2017. № 1106. *Офіційний вісник України*. 2018. № 24. Ст. 852.

Повідомлення Європейської Комісії «Подальше зміцнення верховенства права у Союзі» від 03.04.2019. URL: <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/further-strengthening-rule-law-within-union-state-play-and-possible-next-steps-communication>.

Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18.03.2004. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 15. Ст. 1028.

Про основні засади внутрішньої і зовнішньої політики України: Закон України від 01.07.2010. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 40. Ст. 1452.

Про Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.10.2017. № 759. *Офіційний вісник України*. 2017. № 84. Ст. 2565.

Регламент 1215/2012 від 12.12.2012. про юрисдикцію та визнання і виконання судових рішень у цивільних та комерційних справах. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32012R1215>.

Регламент 2015/2219 від 25.11.2015 «Про Агентство Європейського Союзу з підготовки кадрів для правоохоронних органів (CEPOL), заміну, та скасування рішення Ради ЄС 2005/681/ЖНА. *Офіційний вісник*. L 319. С. 1 – 20.

Регламент 2016/1624 про Європейську прикордонну і берегову охорону від 14.09.2016. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016R1624>.

Регламент 2016/399 «Кодекс ЄС про норми, що регламентують рух осіб через кордони» від 09.03.2016. (Шенгенський кодекс про кордони). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02016R0399-20170407>.

Регламент 2016/794 від 11.05.2016 про Агентство Європейського Союзу із співробітництва у сфері правоохоронної діяльності (Європол) та заміну і

скасування рішень Ради ЄС 2009/371/ЈНА, 2009/934/ЈНА, 2009/935/ЈНА, 2009/936/ЈНА і 2009/968/ЈНА. *Офіційний вісник*. L 135. С. 53 – 114.

Регламент 2017/2226, що запроваджує систему «в'їзду/виїзду» для реєстрації даних про в'їзд та виїзд та відмов у в'їзді громадян третіх країн, що перетинають зовнішні кордони держав-членів, та визначає умови доступу до системи «в'їзду/виїзду» у правоохоронних цілях, що змінює Конвенцію, яка імплементує Шенгенську угоду та відповідні регламенти, від 30.11.2017. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017R2226>

Регламент 2018/1240 про запровадження Європейської інформаційної системи авторизації подорожей (ETIAS) від 12.09.2018. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1240>

Регламент 2018/1727 від 14.11.2018 про Агентство Європейського Союзу з питань співробітництва в галузі кримінального правосуддя, який замінює та скасовує рішення Ради ЄС 2002/187/ЈНА. *Офіційний вісник*. L 295. С. 138 – 183.

Регламент 2018/1806, що визначає перелік третіх країн, громадяни яких повинні мати візи при перетині зовнішніх кордонів, і країн, громадяни яких звільняються від такої вимоги, від 14.11.2018. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1806>.

Регламент 2018/1860 про використання Шенгенської інформаційної системи з метою повернення громадян третіх країн, що незаконно перебувають, від 28.11.2018. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1860>

Регламент 439/2010 від 19.05.2010 р. про заснування Європейського офісу з підтримки притулку. *Офіційний вісник*. L 132. 29.05.2010. С. 11–28.

Регламент 492/2011 про свободу руху працівників у межах Союзу від 05.04.2011. *Офіційний вісник*. L 141, 27.5.2011. С. 1–12.

Регламент 603/2013 про запровадження «Євродак» для порівняння відбитків пальців від 26.06.2013. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0603>

Регламент 604/2013, що визначає критерії і механізми визнання держави-члена, відповідальної за перевірку запиту про надання міжнародного захисту, поданого громадянами третіх країн або особами без громадянства в одній із держав-членів, від 26.06.2013. *Офіційний вісник*. L 180, 29.6.2013. С. 31–59.

Регламент 767/2008 щодо Візової інформаційної системи та обміну даними між державами-членами щодо довготермінових віз від 09.07.2008. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32008R0767>.

Регламент 810/2009 про Візовий кодекс ЄС від 13.07.2009. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32009R0810>.

Регламент Європейської Комісії 1251/70 про право працівників залишатися на території держави-члена після завершення трудової діяльності від 29.06.1970. *Офіційний вісник*. L 142, 30.6.1970. С. 24–26.

Регламент Ради 168/2007 від 15.02.2007 про заснування Агенції ЄС із захисту фундаментальних прав. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32007R0168>.

Рішення Ради 2009/371/ЈНА про створення європейської поліцейської агенції (Європолу) від 06.04.2009. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32009D0371>.

Рішення Ради ЄС 2002/187/ЈНА від 28.02.2002 про створення Євроюсту з метою посилення боротьби з транскордонною та організованою злочинністю шляхом стимулювання розслідувальної і прокурорської координації». *Офіційний вісник Європейських Співтовариств*. L 63. С. 1 – 13.

Рішення Ради ЄС від 26.07.1995 про прийняття Конвенції згідно статті К.3 Договору про Європейський Союз про створення Європейського поліцейського управління (Конвенція Європолу). *Офіційний вісник Європейських Співтовариств*. № С 316. С. 1 – 32.

Угода між урядами країн Союзу, Бенілюкс, ФРН та Французької Республіки про поступове скасування перевірок на спільних кордонах від 14.06.1985. *Офіційний вісник*. 2000. L. 239. С. 13–18.

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з другої сторони, 2014. *Офіційний вісник України*. 2014. № 75. Ст. 212.

Угода між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб від 18.06.2007 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_851

Угода між Україною та Європейським Співтовариством про спрощення оформлення віз від 18.06.2007 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_850

Хартія основоположних прав Європейського Союзу від 07.12.2000. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=EN>.

Directive 2008/115/EC of the European Parliament and of the Council of 16 December 2008 on common standards and procedures in Member States for returning illegally staying third country nationals. URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32008L0115>

Directive 2009/52/EC of the European Parliament and of the Council of 18 June 2009 providing for minimum standards on sanctions and measures against employers of illegally staying third-country nationals. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/ALL/?uri=celex%3A32009L0052>

Directive 2011/36/EU of the European Parliament and of the Council of 5 April 2011 on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victims, and replacing Council Framework Decision 2002/629/JHA. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/en/TXT/?uri=CELEX%3A32011L0036>

*Література**Основна література*

Імміграція і транснаціоналізм: навчальний посібник / Анакіна Т. М., Гай-Нижник П. П. та ін.; за ред. П. В. Токаря. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 372 с.

Макаруха З. М. Правові засади діяльності Європейського Союзу у сфері забезпечення простору свободи, безпеки та юстиції : монографія. Львів : Астролябія, 2011. 543 с.

Макаруха З. М. Правові засади заснування та розвитку простору свободи, безпеки та юстиції в рамках Європейського Союзу: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.11; Київ. нац. ун-т імені Т. Шевченка. Київ, 2011. 543 с.

Малиновська О.А. Мігранти, міграція та Українська держава: аналіз управління зовнішніми міграціями: монографія. Київ: Вид-во НАДУ, 2004. 236 с.

Міжнародна термінологія у сфері міграції: українсько-англійський тлумачний словник. Київ : Міжнародна організація з міграції, 2015. 100 с.

Мушак Н. Правові засади функціонування Шенгенського простору: монографія. Одеса : Фенікс, 2017. 442 с.

Поліванова О. М. Правове регулювання свободи пересування фізичних осіб у Європейському Союзі : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2012. 233 с.

Право Європейського Союзу : норм. матеріали / упоряд. : І. В. Яковюк, Т. М. Анакіна, Т. В. Комарова, О. Я. Трагнюк. Харків : Право, 2019. 500 с.

Сірант М. М. Статус біженців у Європейському Союзі: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. Київ, 2008. 234 с.

Чуєнко В. І. Праве регулювання статусу біженців в Європейському Союзі: сучасний стан і перспективи розвитку: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11. – Х., 2018. 235 с.

Chetail V., Vincent, Philippe De Bruycker and Francesco Maiani (eds). *Reforming the Common European Asylum System: The New European Refugee Law*. Leiden: Brill, 2016. 32 p.

European Migration Law / Eds. Pieter Boeles, Maarten den Heijer, Gerrie Lodder, Kees Wouters. 2nd edition. Intersentia, 2014. 458 p.

Guild E. *The Legal Elements of European Identity: EU Citizenship and Migration Law*. London: Kluwer Law International, 2004. 265 p.

Kostakopoulou T. *Citizenship, Identity, and Immigration in the European Union: Between Past and Future*. Manchester: Manchester University Press, 2001. 214 p.

Peers S. *EU Justice and Home Affairs Law. Volume I: EU Immigration and Asylum Law (Fourth Edition)*. Oxford : Oxford University Press, 2016. 640 p.

Додаткова література

Анакіна Т. Механізм тимчасового захисту в праві Європейського Союзу. *Деокупація. Юридичний фронт [Електронне видання]: матеріали Міжнародного експертного круглого столу (Київ, 18 березня 2022) / Державний торговельно-економічний університет, Українська асоціація порівняльного правознавства, Українська асоціація міжнародного права, Асоціація реінтеграції Криму; упоряд. і наук. ред. О. В. Кресін. Київ: Держ. Торг.-екоп. ун-т, 2022. С. 135-137.*

Гончаренко О. А. Статус біженця в міжнародному праві: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2005. 181 с.

Грицаєнко Л. Л. Інституційний механізм Європейського Союзу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2010. 21 с.

Інституційне право Європейського Союзу / В. І. Муравйов, О. М. Шпакович, О. М. Лисенко, О. В. Святун. Київ : Ін Юре, 2015. 312 с.

Історія європейської інтеграції від Римської імперії до Європейського Союзу : монографія / під ред. І. В. Яковюка. Київ : Ред. журн. «Право України», 2012. 208 с.

Київець О. Міжнародно-правовий статус трудових мігрантів. *Юридичний журнал*. 2004. № 4. С. 42–47.

Козинець І. Г., Козинець О. Г. Права біженців в контексті прав людини в сучасному світі. *Актуальні проблеми сучасної юриспруденції*. 2017. № 2. Т.2. С. 21–24.

Комарова Т. В. Суд Європейського Союзу: розвиток судової системи та практики тлумачення права ЄС : монографія. Харків : Право, 2018. 528 с.

Комарова Т. В. Юрисдикція Суду Європейського Союзу : монографія. Харків : Право, 2010. 360 с.

Котляр О. І. Мінімальні гарантії як складова частина процедури надання притулку. *Actual problems of international relations*. 2014. Release 118 (part I). С. 100–107.

Котляр О. І. Місце біженців у міжнародному праві. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2016. № 1–2. С. 131–136.

Котляр О. І. Співвідношення міжнародного права біженців та міжнародного права прав людини. *Actual problems of international relations*. Release 120 (part I). 2014. С. 200–208.

Микієвич М. М. Інституційне право Європейського Союзу у сфері зовнішньої політики та безпеки : монографія. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. 416 с.

Михайлова О. Е. Теоретичний аналіз сутності поняття «трудоючий-мігрант» на міжнародно-правовому рівні та його правовий статус. *Право і суспільство*. 2011. № 2. С. 255–260.

Основи права Європейського Союзу : підручник / [Л. І. Адашис, Т. М. Анакіна, С. М. Вихрист та ін.] ; за заг. ред. Т. Л. Сироїд ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. 2-ге вид., перероб. і допов. – Харків : Право, 2020. 590 с.

Поглиблення відносин між ЄС та Україною: Що, чому і як? / за ред. М. Емерсона, В. Мовчан. Вид. 2-е. Брюссель (CEPS), Київ (Ин-т економ. дослід. і політ. консультацій), 2018. 288 с.

Поєдинок О. Р. Інститут міжнародно-правового захисту прав біженців: місце у системі міжнародного права, сучасний стан і перспективи розвитку. *Альманах міжнародного права*. 2010. Вип. 2. С. 250–262.

Поєдинок О.О. Законодавство України про захист прав біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, у світлі її міжнародних зобов'язань. URL: http://ukrinur.kiev.ua/publications/publications_9.html

Право Європейського Союзу: основи теорії : підручник / [Т. М. Анакіна, Т. В. Комарова, О. Я. Трагнюк, І. В. Яковюк та ін.] ; за ред. І. В. Яковюка. – Харків : Право, 2019. – 360 с.

Право Європейського Союзу (в питаннях і відповідях) : навч.-довід. посіб. / [Т. М. Анакіна, Т. В. Комарова, О. Я. Трагнюк, І. В. Яковюк та ін.] ; за заг. ред. І. В. Яковюка. – Вид. 2-ге, випр. – Харків : Право, 2020. – 174 с.

Право Європейського Союзу: підручник / за ред. В. І. Муравйова. Київ : Юрінком Інтер, 2011. 704 с.

Римаренко Ю. І. Міжнародне міграційне право: підручник. Університетський курс. Київ : КНТ, 2007. 640 с.

Серова І. І. *Міжнародно-правові механізми протидії нелегальній міграції* : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11; НАН України. Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького. Київ, 2003. 16 с.

Терещенков А. М. Міжнародно-правові аспекти регламентації трудової міграції в країнах-членах ЄС. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2016. № 1. С. 179–183.

Тиндик Н. П. Адміністративно-правовий механізм регулювання міграції в Україні: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07; Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь, 2009. 40 с.

Філіпова Н. В. Соціальний захист трудових мігрантів у країнах ЄС та в Україні. *Актуальні проблеми державного управління*. 2013. № 1 (43). С. 378–385.

Філіппов С. О. Протидія організації нелегальної транскордонної міграції на зовнішніх кордонах Європейського Союзу. *Молодий вчений*. 2015. № 9 (24). Ч. 1. С. 172–175.

Чернявський А. Л. Інститут права притулку в сучасному міжнародному праві. *Альманах міжнародного права*. 2014. №. 5. С. 52–58.

Чорнозуб Л. Протидія незаконній трудовій міграції в ЄС (кримінально-правові аспекти). *Новітні кримінально-правові дослідження – 2021 : Альманах наукових праць / за ред. проф. Є.Л. Стрельцова, проф. О.В. Козаченка, PhD О.М. Мусиченко*. Миколаїв : МПНУ ОЮА, 2021. С. 137-144.

Юрлова Н. В. Деякі питання міжнародно-правового регулювання надання притулку у сучасному міжнародному праві *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2016. Вип. 31. С. 168–177.

Яковюк І. В. Правові основи інтеграції до ЄС: загально-теоретичний аналіз. Харків : Право, 2013. 760 с.

A guide to international refugee protection and building state asylum systems. *Handbook for Parliamentarians*. 2017. № 27. URL: <http://www.unhcr.org/3d4aba564.pdf>

Anakina T. Solidarity as the principle of the EU Migration Law. *Адаптація правової системи України до права Європейського Союзу : теоретичні та практичні аспекти* : матеріали VI Всеукраїнської за міжнародною участю науково-практичної конференції (м. Полтава, 17 листопада 2021 року). Полтава, 2021. С. 14-16.

Anakina T. Right to temporary protection in the EU Migration Law. *Юридичні новели під час воєнного стану: зб. тез доповідей та наук. повідомл. учасників наук.-практ. конф. (Харків, 13 червн. 2022 р.) / за заг. ред. Д. В. Лученка*. Х.: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. С. 5-7.

Annual Report of the Situation of Asylum in the European Union 2022 / European Asylum Support Office. URL: <http://publications.europa.eu/webpub/easo/annual-report-2017/img/BZ-AB-18-001-EN-N.pdf>

Annual Risk Analysis Report 2015 / European Border and Coast Guard Agency. URL: <https://frontex.europa.eu/publications/ara-2016-EZGrEA>

Bloch A. Changing Asylum Policies in Europe. *Journal of Refugee Studies*. 2000. Vol. 13, № 1. P. 37–52.

Boswell Ch. The ‘External Dimension’ of EU Immigration and Asylum Policy. *International Legal Affairs*. 2003. Vol. 79. P. 619–622.

Brekke S. A. Establishing a Common European Asylum System: Tracing the Impact of EU Policy-Making on Asylum Outcomes. *ARENA Report*. 2017. Vol. 3/17. P. 1–133.

Brett R., Lester E. Refugee law and international humanitarian law: parallels, lessons and looking ahead. URL: https://www.icrc.org/eng/assets/files/other/713-726_brett_lester.pdf

Goldner Land I. Is there solidarity on asylum and migration in EU. *Croatian Yearbook on European Law and Policy*. 2013. Vol. 9. P. 1–14.

Goodwin-Gill G.S. The International Law of Refugee Protection. *The Oxford Handbook of Refugee and Forced Migration Studies online*. URL: <http://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780199652433.001.0001/oxfordhb-9780199652433-e-021>

Інтернет-ресурси:

Офіційний веб-портал Європейського Союзу <http://europa.eu/>

Офіційний сайт Агенції ЄС з притулку - <https://euaa.europa.eu/>

Офіційний сайт Європейської агенції з фундаментальних прав - <https://fra.europa.eu/en>

Офіційний сайт Frontex - <https://frontex.europa.eu/>

Офіційний сайт Європейського Парламенту - <https://www.europarl.europa.eu/>

Офіційний сайт Європейської Комісії – <https://ec.europa.eu/>

Офіційний портал Європолу - <https://www.europol.europa.eu/>

Офіційний сайт Євроюсту - <https://www.eurojust.europa.eu/>

Офіційний сайт Європрокуратури - <https://www.eppo.europa.eu/>

Офіційний сайт Європейського поліцейського коледжу (CEPOL) - <https://www.cepol.europa.eu/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри права Європейського Союзу. URL: [http://http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=605:](http://http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=605)

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв’язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, мут-кортах, готувати тези наукових доповідей, тощо.

Обов’язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної доброчесності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» <https://nlu.edu.ua/wp->

content/uploads/2022/01/kodeks_akademichnoi%CC%88_dobrochesnosti-1.pdf

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Міграційне право ЄС» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за шестибальною шкалою (0, 2, 3, 4, 6);
- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів, контрольних робіт, тестування тощо.

Протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	Зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34